

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра психології

Затверджую
Заступник ректора
з навчальної роботи
Світлана ГІЛІНА
«29» 2024 р.

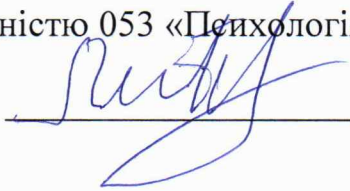
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ ПСИХОЛОГІЇ

Освітній рівень: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність: 053 «Психологія»
Освітня програма: «Психологія»

Миколаїв 2024

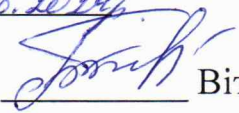
Робоча програма навчальної дисципліни «Історія психології» для здобувачів рівня вищої освіти, освітньо-професійного ступеня «бакалавр»

За спеціальністю 053 «Психологія»

Розробник: Віталій ЛИТОВЧЕНКО – канд.психол.н.

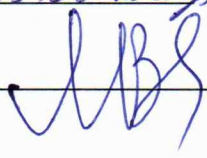
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри психології

Протокол № 1 від 27.08.2024

Завідувач кафедри психології Віталій ПЕТЬКОВ

Робочу програму погоджено Вченою радою університету

Протокол № 1 від 29.08.2024

Голова Вченої ради Михайло ВОЛКОВ

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»	Цикл професійної підготовки	
Мова викладання – українська мова	Спеціальність: 053 «Психологія»	Рік підготовки	
		1-й	
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
		2-й	
Тижневих годин для: ОФН – 4	Перший бакалаврський рівень	Лекції	
		34 год.	
		Семінарські заняття	
		30 год.	
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		86 год.	
		Індивідуальні завдання	
		год.	
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для очної форми навчання – 150 год.: 64 год. – аудиторні заняття, 86 год. – самостійна робота (43 % до 57 %).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни «Історія психології»

3.

Метою вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів з історично закономірною зміною поглядів на психічне від прадавніх часів до сьогодення.

Основне завдання навчальної дисципліни – засвоєння здобувачами знань про особливості становлення психологічних знань на різних етапах становлення розвитку науки; отримання ними навичок об'єктивного аналізу суті психологічних категорій на різних історичних етапах з урахуванням їх сучасного звучання та навичок прогнозування подальшого розвитку психологічної науки; формування у курсантів наукового світогляду та розуміння історичних основ і передумов становлення психологічних знань.

У студентів мають бути сформовані наступні фахові компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї.

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати в команді.

ЗК 10. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові:

СК 03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема в контексті організації заходів раннього втручання).

СК 11. Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

Програмні результати навчання, методи навчання та контроль рівня їх досягнення здобувачами вищої освіти

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до особливостей співрозмовника в умовах міжособистісної взаємодії.

ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб відповідно до віку.

ПРН 16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога, що визначають професійну поведінку і стосунки з людьми в суспільстві.

ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПРН. 19. Враховувати індивідуальну варіативність становлення людини як індивіда, особистості, суб'єкта діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться: 120 год./4 кредити ECTS.

4. Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль I. Загальні методика побудови та пояснення історії психології

Тема 1. Предмет, завдання і методи історії психології

Вступ в історію психології. Предмет історії психології. Завдання історії психології. Типи психологічного пізнання. Періодизація історії психології.

Тема 2. Принципи та методи історико-психологічного дослідження. Методологічні принципи і підходи до побудови історії психології. Культурологічний принцип в історії психології. Феноменологічний принцип в історії психології. Екзистенціальний принцип в історії психології. Підходи до вивчення історії психології у зарубіжній психології. Взаємозв'язок історії психології з іншими науками. Методи аналізу і тлумачення в історико-психологічному дослідженні.

Змістовний модуль II. Донауковий та філософський етап розвитку психології

Тема 3. Психологія стародавнього світу

Зародження поглядів про душу в рамках міфологічних і релігійних поглядів. Психологічні погляди в стародавньому Єгипті та Вавілоні. Психологічні погляди в Стародавній Індії (психологія самовдосконалення). Стародавній Китай: своєрідність трактування душі, особистості і її морального розвитку (Конфуцій, Лао-Цзи, Сюнь-Цзи, Мо-Цзи, та інші). Старослов'янські міфологічні вірування в душу.

Тема 4. Дослідження мови тіла та душі в епоху Середньовіччя та Відродження

Вчення про душу і тіло в дуалізмі Р. Декарта. Вчення про рефлекс, психофізичний паралелізм. Вчення про афекти і свободу волі Б. Спінози. Епіфеноменалізм Т. Гоббса. Закладання основ емпіричної психології у вченні про пізнання Дж. Локка. Монадологія Г. Лейбніца. Асоціанізм Д. Гартлі, Д. Прістлі. “Бути – значить бути сприйнятим” – Дж. Берклі. Поширення принципу асоціацій на процес пізнання Д. Юмом. Психологічні погляди німецьких філософів: І. Кант, І. Фіхте, Ф. Шеллінг, Г. В.-Ф. Гегель, Л. Фейєрбах.

Змістовний модуль III. Психологічні теорії епохи Наукової революції та Просвітництва

Тема 5. Філософська і психологічна думка в епоху Наукової революції Психологічні ідеї в філософській думці доби бароко. Наукова революція: загальна характеристика. Формування нового типу знання, що потребує поєднання науки і техніки. Духовна ситуація в Німеччині. Тоталітарний анархізм. Креативна

децентрація: наукові досягнення.

Тема 6. Епоха Просвітництва і рух філософсько-психологічної думки

Просвітництво і неокласицизм. Авантюризм і особистість. Просвітницький титанізм. Масонство як анти просвітництво. Мотиваційний аспект у психології Просвітництва та її основні проблеми. Просвітництво у Франції. Виникнення, структура і співробітники Енциклопедії. Сенсуалістична психологія: локківська традиція. Відчуття як принцип системи психології. Натуралістична психологія. Англійське Просвітництво. Етика англійського просвітництва. «Шотландська школа» «здорового глузду». Німецьке Просвітництво: характеристики, попередники, соціокультурне середовище. Італійське Просвітництво.

Змістовний модуль IV. Науковий етап розвитку психології

Тема 7. Психологія XIX століття. Психологія в період відкритої кризи (10-30-ті роки XX століття).

Природничо-наукові передумови розвитку експериментальної психології. Дослідження І. Мюллера, Г. Гельмгольца. Створення фізіології ВНД. Дарвінізм. Френологія. Дослідження часу реакції. Психофізика. Відкриття Фехнером і Вебером основного психофізичного закону. Програми створення нової, дослідної психології. В. Вундт – засновник експериментальної психології. Програма емпіричної (спостерігаючої) психології Ф. Brentano. Програма побудови психології як науки про поведінку І. Сеченова. Роль спадковості у формуванні психічного за Т. Рібо. Психологія «колективної свідомості» Е. Дюркгейма. «Психологія мас» Г. Лебона. З. Фрейд і його вчення про несвідоме. Пансексуалізм і психоаналіз. Розуміння психології як науки про поведінку: Дж. Уотсон. Проблема поведінки і процесу навчання. Гештальт-теорія як реакція проти атомізму традиційної психології. Дослідження М. Вертгеймером «продуктивного мислення». Гештальтистський «тріумфірат». Проблема розвитку психіки (К. Коффка). Дослідження законів сприймання та інсайту (В. Келер). Психологія мотивації, почуттів, волі, особистості: К. Левін.

Тема 8. Розвиток психології в Україні.

Психологічні погляди філософів епохи Київської Русі. Психологія в «братських школах». Психологічні погляди І. Вишенського. Г. Сковорода про душу і світ. Психологія в Києво-Могилянській академії. І. Гізель. І. Яворський. Розвиток психологічних ідей українськими філософами Ф. Прокоповичем та Г. Кониським. Вчення про ноосферу В. Вернадського. Вчені – психологи у Львівському університеті: Ю. Охорович, С. Балей. Розвиток української психології в радянський період: Харківська школа (Гальперін, Запорожець, Божович та інші); дефектологія – І. Соколянський та О. Мешеряков; історія психології – В. Роменець. Г. Костюк як вчений та організатор наукових досліджень на Україні. Проблеми становлення сучасної української психології.

5. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	очна форма						заочна форма					
	усьог о	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	сем	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль I. Загальні методика побудови та пояснення історії психології												
Тема 1. Предмет, завдання і методи історії психології	14	4	2			10						
Тема 2. Принципи та методи історико-психологічного дослідження	22	6	4			12						
Разом за модулем 1	34	10	6			22						
Змістовний модуль II. Донауковий та філософський етап розвитку психології												
Тема 3. Психологія стародавнього світу	18	4	4			10						
Тема 4. Дослідження мови тіла та душі в епоху Середньовіччя та Відродження	18	4	4			10						
Разом за модулем 2	36	8	8			20						
Змістовний модуль III. Психологічні теорії епохи Наукової революції та Просвітництва												
Тема 5. Філософська і психологічна думка в епоху Наукової революції	18	4	4			10						
Тема 6. Епоха Просвітництва і рух філософсько-психологічної думки.	18	4	4			10						
Разом за модулем 3	36	8	8			20						
Змістовний модуль IV. Науковий етап розвитку психології												
Тема 7. Психологія XIX століття. Психологія в період відкритої кризи (10-30-ті роки XX століття).	18	4	4			10						

Тема 8. Розвиток психології в Україні.	22	4	4			14						
Разом за модулем 4	44	8	8			24						
Всього	150	34	30			86						

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1.	Тема 1. Предмет, завдання і методи історії психології	2	
2.	Тема 2. Принципи та методи історико-психологічного дослідження	4	
3.	Тема 3. Психологія стародавнього світу	4	
4.	Тема 4. Дослідження мови тіла та душі в епоху Середньовіччя та Відродження	4	
5.	Тема 5. Філософська і психологічна думка в епоху Наукової революції.	4	
6.	Тема 6. Епоха Просвітництва і рух філософсько-психологічної думки	4	
7.	Тема 7. Психологія ХІХ століття. Психологія в період відкритої кризи (10-30-ті роки ХХ століття).	4	
8.	Тема 8. Розвиток психології в Україні.	4	
Разом		30	

6.Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ОФН	ЗФН
1.	Тема 1. Історія психології як наука 1.Персоналістична та натуралістична концепції історії науки 2. Принципи історико-психологічного аналізу 3. Завдання історії психології	8	
2.	Тема 2. Психологія античності 1. Мілетська школа 2. Школа елеатів 3. Філософія Емпедокла	8	
3.	Тема 3. Психологія в епоху Середньовіччя та Відродження 1. Етап апологетики 2. Етап патристики 3. Етап схоластики 4. Зростання інтересу до природи і розвиток натурфілософії 5. Поверненню до досліджень проблем, які були	8	

	провідними в античності.		
4.	Тема 4. Розвиток психології 17 -го сторіччя 1. Розробка методів, шляхів і прийомів вивчення природи 2. Розвиток психології в рамках філософських вчень про свідомість 3. Удосконалення інтроспективного методу дослідження 4. Механістичний детермінізм	8	
5.	Тема 5. Психологічні ідеї епохи Просвітництва 1. Наукові погляди французьких просвітників 2. Матеріалістичний напрям у філософії французького Просвітництва 3. Асоціанізм як психологічна школа 4. Розвиток психологічної термінології	8	
6.	Тема 6. Розвиток психології в XIX столітті 1. Пошук об'єктивного методу вивчення душевного життя 2. Переорієнтація психологічної науки в напрямі природознавства 3. Ідеї активності душі, апперцепції, ролі несвідомого 4. Спроба перегляду предмету психології 5. Психофізика. Психофізіологія.	8	
7.	Тема 7. Передумови виділення психології в самостійну науку 1. Внутрішня перцепція 2. Ефект «центрального гальмування» як основа довільної поведінки людини 3. Гіпотеза паралелізму 4. Позитивістський функціоналізм	10	
8.	Тема 8. Психологія на межі XIX -XX століть 1. Структуралізм 2. Функціоналізм 3. Описова психологія	8	
9	Тема 9. Розвиток психології у першій третині 20 століття 1. Методологічні основи психологічних напрямів 2. Виникнення радянської психології	8	
10	Тема 10. Харківська школа. Психологія сьогодення 1. Дискусія про предмет психології 2. Напрямки сучасної психології 3. Інтегративна психологія	10	
Разом		86	

8. Методи навчання та засоби діагностики успішності навчання

Для формувань уміння та навичок застосовуються такі методи навчання:

- вербальні (лекція, пояснення, розповідь);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- метод проблемного викладання;
- самостійна позааудиторна (індивідуальна) робота здобувачів.

Форма поточного контролю – усне опитування, тестування на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань.

Періодична форма контролю – виконання контрольних робіт, розробка проектів, планів, колоквиуми, творчі роботи.

У процесі навчання студентів використовуються наступні методи контролю: методи усного контролю, методи письмового контролю, методи практичного контролю, дидактичні тести, спостереження, методи програмованого контролю. Відповідно до вимог регламенту навчального процесу для успішного засвоєння знань студентами та об'єктивного їх оцінювання здійснюється:

- систематичний поточний контроль знань під час практичних занять у формі вибіркового усного опитування та практичних завдань, підготовки доповідей за темою заняття, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, презентації самостійних завдань.
- модульний контроль у формі стандартизованого опитування за теоретичними питаннями, написання студентами поточних письмових тестових завдань, практичних завдань за означеними модулями.

9. Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Навчальна дисципліна оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 4 змістовних модулів і викладається в 1 семестрі.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою.

За результатами поточного, модульного та семестрового контрольів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Система оцінювання роботи здобувачів освіти упродовж 1 семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю
I. Обов'язкові	
1.1. Відвідування лекцій	1
1.2. Відвідування семінарських занять	1
1.3. Робота на семінарському занятті	2
1.4. Виконання завдань для самостійної роботи	2
1.5. Виконання модульної роботи	12
Разом: 60	
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 60	
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 60	

Бали за відповіді на групових заняттях – 5 б.:

- Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.

- Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки – 4 б.

Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки – 3 б.

Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань – 2 б.

Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді – 1 б.

Оцінка **«Відмінно» - 90-100 балів** ставиться за умов, якщо студент дав лаконічні і ґрунтовні відповіді на всі запропоновані йому питання. Відповідь свідчить, що студент вільно володіє всім матеріалом курсу, передбаченим робочою програмою, при тому, він має не розрізненні знання окремих тем курсу, а володіє ним комплексно. Студент уміє аргументувати свою відповідь, навести необхідні докази, приклади; аналізувати запропоновані ситуації, посилаючись на джерела інформації. Студент розуміє значимість відповідних знань для особистого життя та для майбутньої професійної діяльності, підтверджуючи це конкретними прикладами.

Найвища оцінка ставиться також за вміння наводити протилежні підходи до оцінки тих чи інших феноменів, співставлення різних наукових позицій, уміння вести полеміку з дослідниками. Під час відповіді студент має продемонструвати не репродуктивну, а творчу розумову діяльність.

Оцінка **«Добре» - 75-89 балів** ставиться за умов, якщо студент викладає відповідь на кожне питання логічно, розкриваючи основний зміст. Разом з тим, відповіді не вистачає ґрунтовності, всебічності, деякі важливі нюанси пропущені. При доборі та наведенні фактів та прикладів студент припускається незначних помилок. В той же час, студент не розуміє актуальності питань які висвітлюються. У висловлюванні власної думки зустрічаються певні неточності. Висновки не носять повного та логічного підсумку.

Оцінка **«Задовільно» - 60-74 балів** виставляється студенту в разі, якщо він не повністю розкрив питання, або не відповів на деякі з них, що свідчить про відсутність повного комплексного засвоєння матеріалів курсу (знає лише певні теми). Відсутня

грунтовність у розгляді питань, порушується логіка викладу питання. Студент не вміє аналізувати матеріал, не розуміє актуальність проблеми для сьогодення. Аргументація відповіді слабка, вибіркова, мають місце

суттєві помилки у використанні фактичного матеріалу. Висновки не відбивають суті питання, або відсутні.

Оцінка «Незадовільно» - 21-60 балів виставляється студенту в разі, коли кожне з питань висвітлено поверхнево, або не висвітленими залишаються більшість питань. В процесі висвітлення питань допущені значні помилки, студент не знає, або плутає фактичний матеріал, не здатний аналізувати основні проблеми, не демонструє творчої розумової діяльності. Власна думка і висновки відсутні.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

Оцінка за теоретичний і практичний курс: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
54 – 60 та більше	<i>відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
45 – 53	<i>добре</i>	4	B-C	<i>добре</i>
36 – 44	<i>задовільно</i>	3	D-E	<i>задовільно</i>
21 – 35	<i>незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 20		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Оцінка за залік: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
36 – 40 та більше	<i>Відмінно</i>	5	A	<i>відмінно</i>
30 – 35	<i>Добре</i>	4	BC	<i>добре</i>
24 – 29	<i>Задовільно</i>	3	DE	<i>задовільно</i>
14 – 23	<i>Незадовільно</i>	2	FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 13		2	F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточне оцінювання та самостійна робота				Екзамен	Сума балів
Змістовний модуль 1	Змістовний модуль 2	Змістовний модуль 3	Змістовний модуль 4		
20	20	20	20	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Питання до іспиту

1. Предмет історії психології та її відмінність від інших дисциплін.
2. Проблеми, що вивчає історія психології, та їх значення для психологічної науки.
3. Розвиток категоріального строю психології.
4. Принципи історії психології та їх характеристика. Розвиток принципу детермінізму.
5. Головні підходи до вивчення психологічних знань в історії психології.
6. Перші матеріалістичні концепції про психіку (Фалес, Анаксимандр, Анаксімен, Геракліт).
7. Поняття логосу в теорії Геракліта
8. Атомістична теорія Демокріта.
9. Ідеалізм Платона.
10. Теорія пізнання в концепції Аристотеля.
11. Основні психологічні проблеми періоду еллінізму: погляди на душу та моральність у концепціях епікурейців та стоїків; труднощі об'єктивного пізнання в концепції скептиків.
12. Внесок античних лікарів у вчення про душу.
13. Внесок давньоарабської науки в розвиток історії психології.

14. Томістська психологія Ф.Аквінського.
15. Відмінності теорії Аристотеля та теорії Ф.Аквінського.
16. Номіналізм Р.Бекона та його значення для психології.
17. Суть принципу «бритви Оккама».
18. Проблеми психології епохи Відродження.
19. Психологія мислителів Італії. Вчення Леонардо да Вінчі.
20. Емпіричний напрям психологів Іспанії.
21. Ф.Бекон і завершення етапу розвитку науки про душу.
22. Методологічний принцип сумніву в концепції Декарта.
23. Психофізична проблема та її вирішення філософами XVII ст.
24. Аналіз роботи Б.Спінози «Етика» та її вплив на розвиток психології.
25. Матеріалістична концепція Гоббса.
26. Сенсуалістична концепція Локка.
27. Фактори, що сприяли розвитку сенсуалістичної психології у XVIII ст.
28. Проблеми французької психології епохи Просвітництва.
29. Психологія здібностей у концепції Д.Дідро та К.Гельвеція.
30. Теорія виховання Ж.-Ж.Руссо.
31. Розвиток вчення про нервово-психічні функції (П.Кабаніса та Ш.Бонне).
32. Теорія Д.Гартлі та її значення для розвитку психології.
33. Теорія класичного асоціанізму в теоріях Т.Брауна та Дж. Мілля.
34. Відмінності теорії «ментальної хімії» Дж.Ст.Мілля від класичного асоціанізму.
35. Еволюційний підхід до психічного А.Бена та Г. Спенсера.
36. Теорія «статички та динаміки уявлень» Ф.Гербарта та її роль для навчання.
37. Відкриття фізіології, що сприяли становленню психології як самостійної науки.
38. Психофізика та психометрія.
39. Фізіологічна психологія В.Вундта.
40. Структуралізм Е.Тітченера.
41. Дослідження пам'яті Г.Еббінгауза.
42. Вплив теорії Ч.Дарвіна та досліджень Ф.Гальтона на появу та подальший розвиток функціоналізму.
43. Вюрцбурзька школа мислення та її основні ідеї.
44. Поняття про функціональну психологію В.Джеймса.
45. Функціональна психологія в роботах Дж. Енджелла та Дж. Дьюї.
46. Динамічна психологія Р.Вудвортса.
47. Джерела виникнення біхевіористичного напрямку.
48. Причини модифікації класичного біхевіоризму Д.Уотсона.
49. Необіхевіористичні теорії.
50. Можливості регуляції поведінки в біхевіоризмі.
51. Суть теорій соціального навчання.
52. Особливість предмета та методів психоаналітичного напрямку.
53. Структура психічного в класичному психоаналізі З.Фрейда.
54. Індивідуальний стиль життя в концепції А.Адлера.
55. Архетипи та їх роль у розвитку особистості.

56. Концепції неофрейдистів (А.Фрейд, М.Кляйн, Е.Фромм, Е.Саліван та ін).
57. Джерела виникнення гештальтпсихології. Поняття гештальту у філософії та психології.
58. Дослідження сприймання в гештальтпсихології.
59. Дослідження мислення в гештальтпсихології.
60. Теорія поля К.Левіна. Поняття потреб та квазіпотреб.
61. Джерела виникнення гуманістичної психології.
62. Теорія рис Г.Олпорта.
63. Буттєвий та дефіцієнтний рівні існування людини. Поняття самоактуалізації в концепції А.Маслоу.
64. Самоактуалізація в концепції К.Роджерса та її відмінності від розуміння самоактуалізації А.Маслоу.
65. Розвиток основних концепцій Л.С.Виготського, О.Р.Лурії, С.Л.Рубінштейна, О.М.Леонтьєва, П.Я.Гальперіна, Б.Г.Ананьєва, Б.М.Теплова та ін.
66. Психологія в Україні та українська культура ХХ ст.
67. Класично-інтроспективний напрямок розвитку психології в Україні. Львівсько-Варшавська філософська школа.
68. Особливості розвитку природничо-наукового напрямку психології в Україні.
69. Роль суб'єктивності в науковій діяльності Г.С.Костюка.

11.Методичне забезпечення

1. Навчально – методичний комплекс дисципліни «Історія психології».
2. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Історія психології».
3. Методичні рекомендації до підготовки семінарських, практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Історія психології».
4. Презентації.

12. Рекомендована література

Основна

1. Білецька Т. В., Купчишина В. Ч. Історія психології : навчальний посібник. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2021. 460 с.
2. Історія психології: від античності до початку ХХ століття : навч. посібник / Авт-уклад. О. П. Коханова, Київ. НВП «Інтерсервіс», 2016. 235 с.
3. Махній М. М. Історія психології : навчальний посібник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2016. 472 с.

Додаткова

1. Данильян О. Г. Основи філософії : Навч. посібник для студентів вузів. Х. : Право, 2003. 352 с.
2. Жуков С. М. Історія психології : Навчальний посібник [вид. друге, допов., виправл. та переробл.]. Київ: Кондор, 2009. 232 с.
3. Корольчук М. С., Криворучко П. П. Історія психології: навчальний посібник. Київ: Ніка-центр, 2011. 248 с.
4. Копець Л. Класичні експерименти в психології : Навч. посібник Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2010. 283 с.

5. Кралюк П. М. Історія філософії України: навч. посібник Острог: Вид-во Національного університету «Острозька академія», 2013. 652 с.
6. Методичні вказівки для самостійних занять з курсу «Історія психології» для студентів спеціальності 053 «Психологія» всіх форм навчання / Упорядник: Стоцький Я. В. Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, 2019. 48 с.
7. М'ясоїд П. А. Задачі з курсу загальної психології : Навч. посіб. К. : Вища школа., 2000. 183 с.
8. Психологічний словник / Авт-уклад. В. В. Синявський, О. П. Сергєєнкова; [за ред. Н. А. Побірченко]. К. : Наук. світ, 2007 274 с.
9. Роменець В. А. Історія психології: Стародавній світ. Середні віки. Відродження : Навч. посіб. / В. А. Роменець. К. : Либідь, 2005. 916 с.
10. Роменець В. А. Історія психології епохи XVII століття. Епоха Просвітництва : Навч. посіб. / В. А. Роменець. К.: Либідь, 2006. 1000 с.
11. Роменець В. А. Історія психології XIX – початку XX століття : Навч. посіб. / В. А. Роменець. К. : Вища школа, 1995. 614 с.
12. Щербакова І. М. Практикум з історії психології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. 160 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://lib.nadpsu.edu.ua/>
2. <http://uchebnik.biz/book/320-yetnopsixologiya.html>
3. <http://psychlib.com.ua/category/etnopsyhologiya.htm>
4. http://mobile.pidruchniki.ws/16760626/psihologiya/etnopsihologiya_-_savitska_ov
5. http://faculty.Washington.edu/agg/iat_materials.Htm
6. <http://implicit.harvard.edu/implicit/>
7. <http://www.hro.org/fctions/nazi/toler7.htm>
8. <http://psylib.org.ua/books/index.htm>